

OLEMISEN MONET TARINAT

Many Stories of Being

Valmistavan opetuksen oppilaiden
kotoutumisen ja identiteetin tukeminen
valmistavassa luokassa

maarit.pihlava@turku.fi

VALMISTAVASTA OPETUKSESTA

Valmistava opetus

- Juuri Suomeen tulleille maahanmuuttaja-oppilaille
- Ryhmässä noin 10-12 oppilasta
  - Opetushallituksen suositusten mukaan valmistavan opetuksen optimaalinen ryhmäkoko olisi 8–10 oppilasta (Valtioneuvoston oikeuskanslerin päätös 14.12.2015). Opetuksen järjestäjä päättää ryhmäkoon.
- Ryhmät yleensä hyvin heterogeenisiä: hyvin eritasoisia oppijoita samassa ryhmässä -> jokaisella oma opinto-ohjelma
- Oppilaat tulevat eri maista, eri aikaan ryhmään, eri ikäisiä, erilaiset koulutaustat tai ei koulutaustaa
- Opetuksen kesto noin vuosi
(6-10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja 11-vuotiaille ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia)
- Koulunkäynninohjaaja apuna + tarvitaan myös muita aikuisia avuksi jotta eriytys toimii ja oppilaat saavat tarvitsemaansa tukea
- Turussa viime lukuvuonna 20 valmo-ryhmää

Oppilaiden taustoja

- Vanhempien työ tai opiskelu
- Avioliitto
- Perheen yhdistäminen
- Turvapaikanhakija
- Pakolainen
- Muut muuttajat esim. maan sisällä ja EU:ssa

Mitä valmossa tehdään?

- Opitaan suomea ja kaikkia kouluaineita
- Tietoa ja kokemuksia suomalaisesta koulusta, kulttuurista ja ympäristöstä
- **Aikaa sopeutumiselle, turvallinen olo, ennakkoluulojen ja pelkojen vähentäminen**
- Tavoitteena suomen kielen perusteet:
  - Kuunteleminen
  - puhuminen,
  - lukeminen,
  - kirjoittaminen,
  - kielioppia ”rungoksi”
- erilaisten helppojen tekstien lukeminen, ymmärtäminen ja tulkitseminen

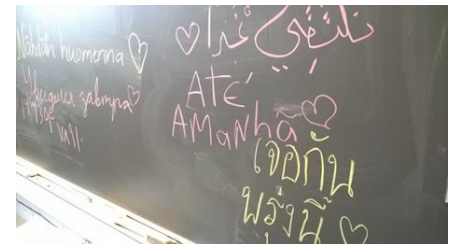
Opiskellaan

- Yhdessä ryhmässä ja tasoryhmissä eriyttäen
- Oppiminen on yksilöllistä, sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin -> oma opinto-ohjelma
- Toiminnallisesti, kokonaisvaltaisesti
- Integrointeja suomalaisluokkiin
- Opetuksen eheyttäminen yli oppiainerajojen toteuttamalla monialaisia oppimiskokonaisuuksia. (Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma Opetushallitus 2015)

Mikä vaikuttaa oppimiseen?

- Lähtökieli, kirjaimet, rakenne, erilaisuus ym.
- Opetusmenetelmät, oman kielen tuki
- Ikä ja aikaisempi koulutausta, koulukulttuuri
- Oppimiskyky ja opiskelustrategiat
- Motivaatio, halu oppia, jaksaminen
- Perhetilanne ja muu tausta
- Sopeutuminen ja ystävät

Mitä opitaan?

- Vuodessa suomen kielen alkeet
- Opitaan perussanastoa ja eri oppiaineiden perusteita
- Oppilas ymmärtää ikätason mukaisesti helppoja tekstejä
- Opiskelustrategioita
- ”Hyvän” kielitaidon oppiminen kestää tutkimusten mukaan 5-7 vuotta *

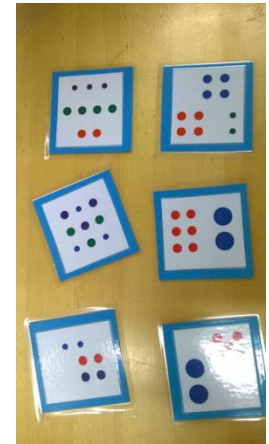
* *Vaativamman akateemisen kielitaidon kehittyminen vie 5-8 vuotta. (Baker 2006, Cummins 2000, Cummins 2010, Suni 1996.)*

HAASTEITA VALMOSSA

- Aikaisemmat negatiiviset koulukokemukset
- ”Vastustus”, sitoutuminen
- Perhetilanne, ketkä perheestä Suomessa
- Perheen pelot, ennakkoluulot, väärinymmärrykset
esim. joulu, soijanakki, koulupsykologin tutkimukset.
- Maailman/kotimaan tilanne
- Milloin kyseessä oppimisvaikeus?
- Heterogeeninen ryhmä, eri aikaan ryhmään
- Miten ja missä jatko valmon jälkeen, tuki?

Miksi oppilaan
vaikea oppia
kieltä?

Valmistava opetus tukee kielen oppimista kotoutumista ja integroitumista uuteen maahan

- ***Valmistavalla opetuksella on selvityksen mukaan merkittävä positiivinen vaikutus Suomeen tulleiden oppilaiden suomen kielen taitotasoon perusopetuksen päättövaiheessa.***
- ***Valmistava opetus on tärkeä askel oppilaan perusopetukseen integroitumisen, kotoutumisen ja kielitaidon kannalta.***

(Kuukka & Metsämuuronen 2016, Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toteuttama Perusopetuksen päättövaiheen suomi toisena kielenä (S2) -oppimäärän oppimistulosten arviointi 2015)

Kotoutumisen tukeminen on tärkeää

- Maahanmuuttajataustainen lapsi ei kotoudu automaattisesti päiväkodissa tai koulussa -> tarvitaan tukea lapselle ja perheelle.
- Aikuinen maahanmuuttaja joutuu uudessa maassa omaksumaan uudet normit, roolit ja käyttäytymistavat.
- Totuttu vanhemmuus ja kasvatuseriaatteet joutuvat koetukselle.
- Perheen sisällä jokainen kotoutuu omaa tahtia.
- Toimiva vanhemmuus auttaa -> yhteistyön tärkeys.
- Valmistavassa opetuksessa vanhempaintapaamisilla tärkeä rooli.
- Kotoutumisen tukeminen on tärkeää koulussa.

- Vrt. Söderling & Alitolppa-Niitamo, 2005. OLEMME MUUTTANEET. Näkökulmia maahanmuuttoon, perheiden kotoutumiseen ja ammatillisen työn käytäntöihin. Väestöliitto.

KOTOUTUMISTA JA IDENTITEETTIÄ TUKEVIEN PROJEKTITUNTtien TAVOITTEET

Tavoitteet

- ❖ Oppilailla mahdollisuus ilmaista itseään ja kertoa itsestään muille (omalla kielellä)
- ❖ Oppilaiden keskinäisen ymmärryksen lisääminen, toisiin tutustuminen ja ryhmäytyminen
- ❖ Oppilaiden ymmärryksen lisääminen eri kulttuureista ja kulttuuritaustoista
- Oppilaiden kotoutumisen tukeminen
- Oppilaiden monikulttuurisen identiteetin tukeminen
- Sopeutumis- ja kouluongelmien ennaltaehkäisy
- Oppimisen edistäminen

AIHEITA

2010-2014

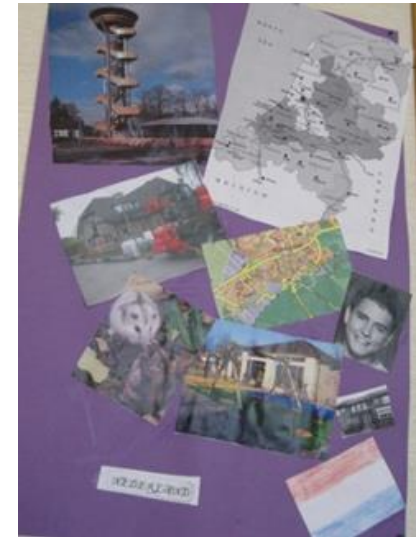
- Minä-posteri
  - Suomalainen koulu ja sen säännöt
  - Kuvaaminen ja kirjoittaminen mielipaikassa
  - Oma maa ja Suomi, erilaista ja samanlaista
  - Oman maan talo – tärkeä talo
  - Oma elämäntarina
  - Tulevaisuus
-
- ❖ Yhteistyöprojekteja ja opiskelua yhdessä suomalaisluokkien oppilaiden kanssa
  - ❖ Taidetta yhdessä vanhempien kanssa

2014-2016

- Minulle tärkeitä ihmisiä
  - Luokan ja koulun säännöt
  - Suomi ja oma maa
  - Itsenäisyyspäivän esitys
  - Minulle tärkeitä asioita
  - Oma maa esitykset
  - Lasten oikeudet
  - Ruokamaistiaisista eri maista vanhempien kanssa
-
- ❖ Liikuntaa ja kuvaamataittoa yhdessä suomalaisluokan kanssa

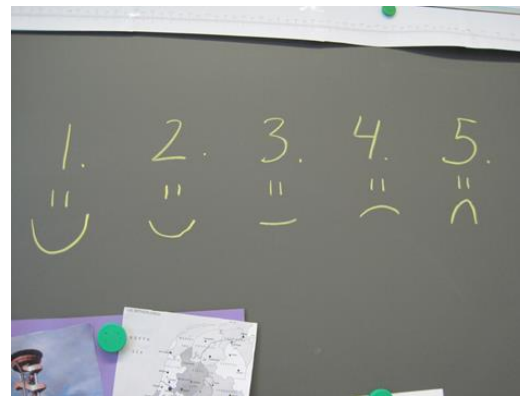
MENETELMIÄ

- **Kuvat**
- **Piirtäminen**
- **Valokuvaaminen ja kirjoittaminen**
- **Kortit, kuvat puhumisen apuna**
- **Keskustelut, pelit ja leikit**
- **Omankielinen tuki**

OPPILAI DEN KOKEMUKSIA

- Kyselylomake oppilaille
- Mahdollisuus vastata omalla kielellä

Oma maa

- ”Mielenkiintoista kuulla muista”
- ”Halusin tutustua muiden perheisiin”
- ”Halusin kertoa itsestä”
- ”Oli kiva kertoa ja tietää kavereista”
- ”Koska ikävöin perhettä ja kun kerroin muistin, koska olin alkanut unohtaa”

Suomalaisen koulun odotukset ja säännöt

“HAIKU-TEHTÄVÄ”: mitä näen, kuulen ja tunnen..

- “Pidin tehtävästä, koska sai ottaa valokuvia”
- ”Oli kiva kertoa koulusta ja ottaa valokuvia”
- ”Otin kuvia siitä mistä pidin eniten”
- ”Se oli hauskaa”
- ”Pidin, koska oli vihreitä puita”
- ”Hyvin mielenkiintoista”

MINUN MAANI JA SUOMI, MITÄ SAMANLAISTA JA MITÄ ERILAISTA ?

- ”Se muistutti minua omasta maastani”
- ”Että muistaisin oman maani talon”
- ” Oli hyvä muistella oman maan taloa ja kertoa siitä muille “
- ” Oli mielenkiintoista muistella miltä oman maan talo näytti “
- ”Pidän kiinalaisista taloista”
- ”Pidän piirtämisestä “

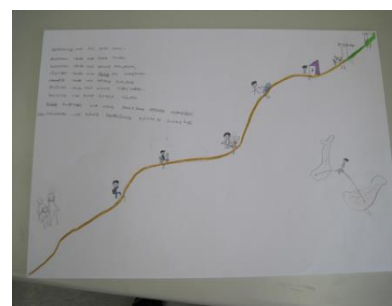

*Arkkitehtuurikoulu Erkkeri yhteistyötahona.

ELÄMÄNTARINANI

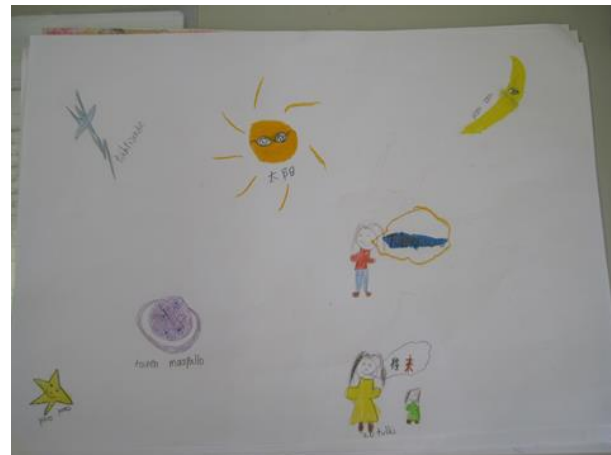

- ” Oli mukava muistella asioita ”
- ” Oli mukava kertoa elämästäni muille “
- ” Mielenkiintoista”
- “ Se oli kivaa, että olisi kuin olisi mennyt ajassa taaksepäin”

TULEVAISUUS

- Lämmittelyharjoitus: valitse 2-3 kuvaa ja valitse millaisia ystäviä haluaisit?
- ”Tulevaisuuskiikarit”
- Piirrä kuva mitä näit

Valmistavan luokan ja suomalaisluokan yhteistyö

- Kuvaamataitoa yhdessä
- Valokuvaamista ryhmissä
- Esityksiä yhdessä
- Nukketeatteria
- Liikuntaa yhdessä
- Animaation tekoa

Movie Makerillä "elokuvia": pyöreä, kiemurainen, valkoinen, raidallinen

VANHEMPAINILTA

- Teimme savipatsaita
- Äiti tai isä teki lapsestaan patsaan
- Lapsi teki vanhemmasta patsaan
- Erilainen, välitön tapa tutustua toisiinsa

Huomioita projektitunneista

- Oppilailla oli mahdollisuus ilmaista itseään **omalla kielellä**
-> helpottuneita ja iloisia
- Oppilaat oppivat uutta luokkakavereistaan
- Oppilaat tulivat enemmän näkyviksi - enemmän tilaa olla se kuka hän on
- Kun useampia oppitunteja -> enemmän levottomuutta ja jopa pieniä konflikteja oppilaiden välillä (osa näkyväksi tulemisen prosessia ja ryhmäprosessia)
- Oppilaat ryhmäytyivät hyvin ja he löysivät uusia kavereita

Opettajajan näkökulma

- Tutustuin oppilaisiin paremmin
- Puhuimme asioista, joista ei aina tavallisilla oppitunneilla ei puhuta
- Tärkeää tietoa oppilaiden taustasta - lisää ymmärrystä
- Työnohjaus tai työpari, jonka kanssa jakaa asioita olisi hyvä

Toivon, että projektituntien kautta oppilaat saivat:

- *rakennuspalikoita uudessa maassa asumiseen, itsen ja oman taustan ymmärtämiseen*
- *kokemuksia, että ymmärtävät paremmin uutta maata ja omaa itseään*

